

Katkı maddelerinin toksikolojik deęerlendirilmelerinde

Katkı maddesinin

- Genetik etkileri
- Akut toksikolojik etkileri,
- Teratojenik etkileri
- Mutajenik etkileri
- Kanserojenik etkileri araştırılır.

- Her kimyasal madde doza bađlı olarak **toksik** özelliđe sahiptir.
- 16. yüzyılda Paracelsus "**Her madde zehirdir, zehir ile zehir olmayanı ayıran dozdur**" şeklinde ifade edilmiştir. Katkıların kullanımında esas olan kimyasalların zararsızlık limitlerinin belirlenmesidir.

Bu alışmalar daha çok iki aşamada ele alınmaktadır.

- Birinci aşamada

deney hayvanları (fare, sıçan, kobay gibi kemiriciler) ve mümkünse insanlar üzerinde deneyler yapılarak madde hakkında bilgiler toplanır.

Toksisite testlerinde her doz grubunda en az 10 olmak şartıyla ortalama 100 deney hayvanı bulunur.

Tüm toksisite testlerinde bir kimyasal madde için ortalama 3000 civarında deney hayvanı kullanılır.

- İkinci aşamada ise bu bilgiler çok boyutlu olarak değerlendirilip maddenin gıda katkısı olarak kullanılıp kullanılamayacağı kararlaştırılır.

Bu değerlendirmeler CAC (Codex Alimentarius Commission) bünyesindeki JECFA (Joint Expert Committee on Food Additive) tarafından yapılır.

- **JECFA** bünyesindeki bir kısım uzman, maddenin **kimyasal özelliği**, bir kısım uzman da **toksikolojik özelliği** ile ilgili değerlendirmeler yapar.

Toksikolojik deęerlendirmelerinde ise ařaęıdaki faktörlere dikkat edilir:

- **Maddenin biyokimyasal özellikleri. Maddenin akut veya kronik etkileri.**
- **Maddenin alerjik etkileri**

- Bu değerlendirmeler sonucunda madde ile ilgili
- **NOAEL** (No Advers Effect Level) veya **NEL** (No Effect Level) deęerleri elde edilir.

NOAEL : bir maddenin deney hayvanlarında gözlenebilen hiçbir etkisinin olmadığı dozudur

NOAEL deęeri hayvansal denemeler sonucunda elde edilir. Ancak insana uygulanırken belli bir güvenlik faktörüne bölünür. Bu faktör genelde **100** dür.

- NOAEL değerinden ADI değerine aşağıdaki işlem yapılarak ulaşılır.

